

Handläggare
Madelen Lyckedal
Telefon: 0850808516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
30 september 2021

Om hemlöshetskartläggningen

Svar på skrivelse från Liberalerna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Liberalerna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna har till stadsdelsnämnden inkommit med en skrivelse om hemlöshetskartläggningen. I skrivelsen önskas information om de hemlösas situation på Kungsholmen och Essingeöarna.

Hemlöshetskartläggningen visar att det under det aktuella mätidygnet 2020 fanns 64 personer i hemlöshet på Kungsholmens stadsdelsförvaltning, 18 kvinnor och 46 män. 45 av dessa hade vad som i rapporten beskrivs som en mer stadigvarande boendesituation. Förvaltningen arbetar aktivt för att motverka hemlöshet genom förebyggande och akuta åtgärder. Samverkan sker bland annat med hyresvärdar för att minska risken för vräkning.

De åtgärder förvaltningen vidtagit under pandemin för att skydda målgruppen är bland annat att bevilja längre tid på härbärgen eller vandrarhem. Förvaltningen har inte erfärit att de hemlösa drabbats mer än andra grupper av pandemin, det finns heller inga uppgifter om att de insjuknat i större utsträckning än andra.

Gällande vaccinationsarbetet så finns det olika platser runt om i Stockholm som erbjuder vaccin för hemlösa. En av dessa är Stockholms Stadsmissions BoCenter på Kungsholmen. De har sedan i maj 2021 givit 550 doser vaccin till målgruppen.

Bakgrund

Liberalerna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna har till stadsdelsnämnden inkommit med en skrivelse om hemlöshetkartläggningen.

Sedan 2004 genomförs i Stockholms stad vartannat år strukturerade kartläggningar av hemlöshetens omfattning och utveckling. 2020 års kartläggning av personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad avser dygnet 25-26 september och ger en ögonblicksbild av hemlöshetsituationen det aktuella datumet enligt kartläggningens definition av hemlöshet. Kartläggningarnas syfte är att kunna följa utvecklingen över tid och att skapa ett kunskapsunderlag för att kunna utarbeta adekvata insatser för målgruppen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2021-09-23, i pensionärsrådet 2021-09-27 och i rådet för funktionshinderfrågor 2021-09-27. Synpunkter framgår av protokollen.

Ärendet

Liberalerna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna har till stadsdelsnämnden inkommit med en skrivelse om hemlöshetkartläggningen. I skrivelsen anförs att det i rapporten "Kartläggning - Personer i hemlöshet i Stockholms stad 2020" framgår att antalet hemlösa i Stockholms stad har minskat något jämfört med kartläggningen 2018. Vidare beskrivs att det skiljer sig åt mellan stadsdelar och att det därför är viktigt att ha kännedom om vilka lokala förutsättningar och utmaningar som finns i Kungsholmens stadsdelsområde. I skrivelsen önskas information om de hemlösas situation på Kungsholmen och Essingeöarna.

Synpunkter och förslag

2020 års kartläggning av personer som lever i hemlöshet i Stockholms stad avser dygnet 25-26 september. Definitionen av hemlöshet som används i kartläggningen är följande:

- Som personer i hemlöshet räknas de som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisade till tillfälliga boendalternativ eller som sover utomhus.

- Personer som bor på institutioner, i familjehem, annan vårdinrättning eller akuta boendelösningar och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning räknas också som levande i hemlöshet.
- Som personer i hemlöshet räknas också de som tillfälligt bor hos olika kamrater eller bekanta (max tre månader). Däremot räknas inte de som bor i andra hand eller hos någon anhörig som personer i hemlöshet. Inte heller personer som bor i försökslägenhet, i bostad först eller inom stiftelsen hotellhem SHIS med tidsbegränsat andrahandskontrakt.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning	
År	Antal
2020	64
2018	15
2016	70
2014	69
2012	78
2010	92

I tabellen ovan syns de rapporterade uppgifterna för Kungsholmen i den senaste mätningarna. Under 2018 gjordes en felrapportering och uppgifterna stämmer därför inte. I övrigt går att se att det sedan 2010 skett en minskning av antalet hemlösa på Kungsholmen enligt kartläggningens definition.

Kartläggningen visar att det under det aktuella mättygnet 2020 fanns 64 personer i hemlöshet på Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Av dessa var 18 kvinnor och 46 män. Det stämmer väl överens med könsfördelningen i resten av Stockholms stad.

45 av dessa hade vad som beskrivs i rapporten som en mer stadigvarande boendesituation. Där träningslägenhet beviljad via socialtjänsten var den vanligaste boendeformen och hem för vård och boende (HVB) den näst vanligaste. 19 hade vad rapporten beskrev en mer akut boendesituation, nio av dessa rapporterades bo tillfälligt hos vänner eller släktingar. Då antalet är få finns inga uppgifter i rapporten om typen av boendesituation för de övriga tio. Förvaltningen erfar dock att ingen av dessa sov utomhus under det aktuella mättygnet.

Förvaltningens arbete för att motverka hemlöshet

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings arbete utgår ifrån Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025.

I programmet beskrivs tre strategier för socialtjänstens arbete med att motverka hemlöshet. De tre strategierna är:

1. Att förebygga hemlöshet
2. Att möta den akuta hemlösheten
3. Steget vidare till egen bostad

I förvaltningens arbete med att förebygga hemlöshet är flera insatser viktiga. För de personer som är aktuella inom socialtjänsten utifrån särskilda behov exempelvis psykisk funktionsnedsättning eller missbruk finns insatser som boendestöd och hemtjänst. Dessa insatser kan användas för att stödja och underlätta för den enskilde att sköta sitt boende. Det kan handla om hjälp att städa och att sköta sin vardagsekonomi. I och med detta är risken mindre att förlora en redan förvärvad bostad.

Förvaltningen har även ett välutvecklat vräkningsförebyggande arbete. Genom budget och skuldrådgivning får personer i behov av stöd hjälp med ekonomi och budget. Enheten för försörjningsstöd har kontakt med personer som har hyresskulder. Förvaltningens bosamordnare samverkar med hyresvärdar för att i ett tidigt skede söka och erbjuda stöd personer som fått störningsanmälningar.

Vid akut hemlöshet finns möjlighet för förvaltningen att bevilja tak över huvudet, detta är till för de personer som är i akut hemlöshet men inte bedöms vara i behov av särskilt stöd. Tak över huvudet innebär oftast övernattnings på härbärge eller vandrarhem.

Stadens uppsökarteam är en stadsövergripande funktion organiserad under socialförvaltningens socialjour. Uppsökarteamet är socialsekreterare som arbetar ute på fältet. De personer som inte är aktuella på förvaltningen och sover utomhus kan stöd och hjälp från dessa. Uppsökarna kan länka vidare till rätt stadsdel eller Enheten för hemlösa. Teamets arbetsuppgift är att under dagtid, kvällstid och helger röra sig i miljöer där utsatta personer vistas och länka dem vidare till samhällets hjälpsystem. Vem som helst som är orolig för

någon som ser ut att fara illa ute på staden kan kontakta uppsökarteamet. Förvaltningen samverkan med stadens uppsökare regelbundet.

Förvaltningen arbetar aktivt och långsiktigt för att minska antal nätter på härbärgen för hemlösa. Detta genom att bevilja boendestöd exempelvis för att möjliggöra bostadssökanden samt upprätthålla kontakter med vårdgivare. Stabila vårdkedjor är en central del i arbetet mot hemlöshet.

Personer med psykisk funktionsnedsättning eller missbruk som är bostadslösa kan beviljas stödboenden, träningslägenheter, försökslägenheter och Bostad först. Stödboende och träningslägenheter är boende med stöd för den enskilde. I försökslägenheterna och i Bostad först finns möjlighet för den enskilde att ta över kontraktet själv efter en tid om försökstiden fungerat väl. I slutet av året redovisar förvaltningen hur många som tagit över kontraktet på sina försökslägenheter samt hur många som lyckas behålla kontraktet när det gäller Bostad först. En ”Bo kurs” erbjuds de personer som bor i tränings- och försökslägenheter. Syftet är att ge personerna optimala förutsättningar att klara av boendet samt att hyresskulder inte ska uppstå.

Konsekvenser av pandemin

Det är svårt att svara på hur pandemin har påverkat målgruppen hemlösa. Vid kontakt med Stockholms stadsmissions BoCenter och stadens uppsökarverksamhet framkommer att de likt förvaltningen erfar att hemlösa inte påverkats mer av pandemin än andra målgrupper. Det finns heller inga uppgifter om att de insjuknat i större utsträckning än någon annan grupp i samhället. De åtgärder förvaltningen vidtagit under pandemin är bland annat att bevilja längre tid på härbärgen och vandrarhem för att säkerställa boende och minska risken för smittspridning.

Gällande vaccinationsarbetet så finns det olika platser runt om i Stockholm som erbjuder vaccin för hemlösa. Sedan i maj 2021 kan människor i hemlöshet eller annan social utsatthet vaccinera sig mot covid-19 på Stockholms Stadsmissions enheter. En av dessa, BoCenter ligger på Flemminggatan på Kungsholmen. Det är en dagverksamhet för hemlösa män. Målgruppen för att vaccinera sig är personer som lever i hemlöshet, är papperslösa, eller av andra skäl befinner sig i en socialt utsatt situation utan övrig kontakt med vården. BoCenter har sedan i maj 2021 givit 550 doser vaccin till målgruppen.

I Stockholm finns också Pelarbackens vårdcentral som drivs av Capio. Pelarbacken är en vårdcentral för hemlösa. Även de erbjuder vaccin mot covid-19 för hemlösa.

Rätten till bistånd

Förvaltningen ställer sig bakom analysen som görs i hemlöshetskartläggningen. I kartläggningen framkommer det att nästan en femtedel av de inrapporterade bedöms klara eget boende utan stöd. Situationen på bostadsmarknaden är i såväl Stockholm som i de flesta av Sveriges kommuner mycket ansträngd och många människor, framförallt personer utan fast arbete, med låga inkomster och avsaknad av boenderefrens har svårt att hitta en bostad. Det medför att personer utan andra stödbehov än specifikt boende söker socialtjänstens bistånd till boendelösningar.

Socialtjänstens möjligheter att bistå med olika typer av boendelösningar ser olika ut beroende på vilka stödbehov en person i hemlöshet har utöver boende. Medan rätten till bistånd till egen stadigvarande bostad (i form av försöks- eller Bostad Först-lägenhet) enligt rättspraxis endast omfattar personer som hör till särskilt utsatta grupper gäller rätten till akut bistånd alla personer som bor eller vistas i en kommun som står utan tak över huvudet och som inte själva kan tillgodose sitt behov.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Bilagor

1.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2021-09-13